

BRÁNA

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické
v Praze - Braníku

XIX. ročník

číslo (7-8) 9/září 2013

**z brněnského
Petrova**

VÍTEJTE!

Pravidelný sborový program

Neděle	9.30	bohoslužby (<i>první neděli v měsíci rodinné, třetí neděli vysluhována sv. večeře Páně</i>)
Úterý	7.00 - 7.30 18.30 - 20.30	ranní modlitební setkání biblická hodina mládeže
Středa	15.00 - 15.45 16.30 - 17.30 18.00 - 19.30	maminky s dětmi mladší dorost biblická hodina pro dospělé
Čtvrtek	8.08 - 8.45 20.00 - 21.30	společné čtení (<i>nyní z knihy</i> Jacquese Philippa <i>Ve škole Duchu svatého</i>) PoMlaSG (<i>sudé čtvrtky; postmládežnické setkání střední generace</i>)
Pátek	15.30 - 16.45 17.00 - 18.30	předkřestní a konfirmační příprava starší dorost

Úřední hodiny faráře Jaroslava Pechara: úterý 14.00 - 17.00
a jindy dle dohody

Sbor Českobratrské církve evangelické

Modřanská 118, 147 00 Praha 4 - Braník

Telefon: 244 461 037

E-mail: branik@evangnet.cz

číslo účtu: 135027438/0300

Variabilní symboly:

111 křesťanská služba

222 salár

333 dar

444 Jeronýmova jednota

555 nepálský student

888 přístavba

web: <http://branik.evangnet.cz>

O ČEM JEDNALO STARŠOVSTVO

Zápis ze 738. schůze staršovstva konané v pondělí 9. září 2013

Přítomni: Pechar, Drápal, Bruncko, Holý, Chadima, Novotný, Plhák, Slabý, Stralczynská, Zvánovcová, Žilková, Hoznauer; Omluveni: Dus, Mazný

Biblický úvod: A. Hoznauer, píseň 635 (EZ dodatek) Tvá láska, Pane, je nekonečná, L 12. 13 – 21 , o majetnictví a využívání majetku, vše, co jsme dělali s láskou, přechází s Kristem na věčnost, modlitba

Příští schůze staršovstva bude 2. pondělí v říjnu, tedy 14. října 2013, biblický úvod bude mít J.F.Chadima.

Bohoslužby a další akce

22.9. bude kázat Roman Mazur, pražský senior v rámci vizitace.

29.9. bude po bohoslužbách ohlédnutí za akcemi, které se konaly, sbírka bude na Jubilejní toleranční dar.

Vánoční hru připravuje L. Holá, zapisování herců končí 29.9.2013.

19.10. sobota – velký úklid kostela

A. Drápal seznámil staršovstvo se zdravotním stavem br. J. Křivohlavého.

Od června jsme v kontaktu s jedním pražským nedominačním sborem (nazývají se **Pražské společenství Kristovo**), který projevil zájem o konání bohoslužeb v našem kostele v neděli odpoledne. Během prázdnin jsme tento model zkoušeli a vše probíhá bez problémů. Součástí dohody je úhrada provozních nákladů z jejich strany a příslib, že v případě, kdy bude náš sbor potřebovat kostel v neděli odpoledne, tak oni své bohoslužby přesunou jinam.

Ester Brandejsová končí s redakcí sborového časopisu (*z důvodu dlouhodobého pobytu a studia mimo Prahu - pozn. red.*), staršovstvo hledá nového redaktora / redaktorku.

Ukradený plech ze střechy: Střecha je opravena. Nabízíme poškozený měděný plech ze střechy, který zbyl.

J. Pechar získal pro kostel číslo popisné 1821.

Reorganizace dorostu. Mladší dorost bude ve středu od 16:30.

Společná modlitba Páně.

Zapsal A. Slabý

Z KRONIKY A HISTORIE SBORU

Sborové výročí v září (a říjnu)

Od **1. 9. 1946** byl v Braníku povolen samostatný farní sbor ČCE. Takhle vypadal zápis z ustavující schůze našeho prvního staršovstva, která proběhla v měsíci následujícím...

(red.)

Zápis o ustavující schůzi nově zvoleného staršovstva farního sboru církve čsbr. evang. v Praze XV. - Braníku, která se konala ve čtvrtek dne 10. 10. 1946 večer ve 20 hod. Praze XV. - Braníku, Dol. Vinohradská ul. čp. 784 v rámci biblické hodiny.

Přítomni: br. administrátor Lanštják - senior, br. vikář Segert, za presbytery sestra Dlasková, bratři Soph, Hulička, Sitte, Ing. Pospíšil, MUDr. Košík, Hlava, za náhradníky br. Ing. Bísek.

Schůzi tuto zahájil br. vikář Segert přivítáním všech přítomných. Dále byl na pořadu společný zpěv. Právě se dostavil br. sen. Lanštják, jako adm. našeho far. sboru, kterého přivítal br. vik. Segert a vyzval jej, aby se pomodlil. Po modlitbě br. adm., referuje br. vik. Segert o sdružení mládeže a nedělní škole, rovněž sestra Dlasková podala svůj referát jako vedoucí nedělní školy.

Další vedení schůze převzal br. adm. senior Lanštlák, který navrhl, že je třeba zvolit kurátora, místokurátora, účetního, pokladníka a zapisovatele. Před volbou předal br. Hulička br. adm. sen. Lanštlákovi listinu o skrutiniu hlasů. K této volbě došlo hlasovacími lístky a byli zvoleni následující bratři:

*Čest. kurátorem br. Balcar
kurátorem - br. Soph - 6 hlasů
místokurátorem - Ing. Bareš - 6 hlasů
účetním - br. Verner - 7 hlasů
pokladníkem - br. Hulička - 6 hlasů
zapisovatelem - Hlava - 6*

Ze zvolených byli nepřítomni br. Verner a Ing. Bareš, ostatní funkce přijali až na br. Sophu, který funkci kurátora nechtěl přijmouti pro nedostatek času, ale posléze ji přijal s podmínkou že má po roce možnost se této funkce vzdáti.

Dále je volba předsedy staršovstva, zvolen br. kurátor Soph, a místopředsedou adm. sen. Lanštlák. Volba tato konala se opět hlasovacími lístky.

Br. vik. Segert sděluje, že nám může kázati br. vik. Jokl, ale bylo by nutno o to žádati, protože br. vik. Segert se bude více věnovati kazatelské stanici v Modřanech.

Br. adm. sen. Lanštlák se táže, jak to bude s bytem pro faráře, a toho faráře si také co nejdříve zajistiti. Dále se br. sen táže, koho máme vyhlídnutého za faráře, a jsou to následující kandidáti bratři faráři: Petřík, Hladký a Stehlík. Nejlépe když zůstaneme při těchto 3 kandidátech a pro faráře se musíme rozhodnouti co nejdříve.

Br. adm. sen. Lanštlák se dotazuje o práci soc. odb. sester a navrhuje aby se změnil v kroužek sester, který by pořádal bazáry, které jsou výnosné.

Na konec se br. sen. pomodlil a předává vedení schůze br. kurát. Sophovi a opouští o 22 hod místnost. Jelikož nebylo dalších návrhů a pro pozdní hodinu, schůze byla skončena po 22 hod.

*Václav Hlava
zapisovatel*

ZPRÁVY

Letošní

OHLÉDNUTÍ ZA LETNÍMI AKCEMI YMCA Braník a ČCE Braník

se bude konat v našem kostele
v neděli **29. 9. 2013** po bohoslužbách.
Přijďte se podívat - srdečně vás zveme!

Jan Jeroným Zvánovec

HERCI (malí i velcí), POZOR!

V kostele je k dispozici zápisový arch pro ty, kdo si chtějí zahrát
ve Vánoční hře. **Zápis tentokrát končí již v neděli 29. 9. 2013!**

Jiří Holý

NAROZENÍ DĚTÍ

24. 8. 2013 se Jitce a Jakubovi Čierným narodila dcera - **Valentýna Čierná** (foto archiv rodiny). 3. 9. 2013 v 6:56 se Ance a Jirkovi Matouškovým narodil ve Fakultní nemocnici Motol syn - **Martin Matoušek**. Blahopřejeme!

SŇATKY

V sobotu 29. června 2013 byli oddáni **Martina Wranová a Prokop Stralczynský** (*foto archiv rodiny*). V sobotu 31. 8. 2013 vstoupili v kostele ČCE na Smíchově do stavu manželského **Zuzana Hunalová a Lukáš Drápal**. Oběma párům přejeme hodně lásky a Božího požehnání!

KŘTY

Při nedělních bohoslužbách 16. 6. 2013 byly pokřtěny: **Radka Falgenhauerová** (*foto*), která přišla do našeho sboru loni na podzim (kmotrou se stala Jarka Pecharová) a **Julinka Dudová**, narozená 21. 1. 2013 (rodiče Jindřich Duda a Pavla Novotná; kmotry byli Alice Novotná a Peter Mach). Ať vás Pán provází!

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ

V červenci vyvrcholily letošní **oslav** **1150.výročí příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje**. Svou misí si vzali za úkol zasít křesťanské učení na území Velké Moravy. A i po mnoha staletích je evidentní, že dobré dílo se podařilo. „Dobré semě“, jak kázal Metoděj, „dřív nebo později vždycky vzejde...!“

SETKÁNÍ

...bratrů a sester "od 0 do 100 let" na pravidelné sborové dovolené

Na letošní sborové dovolené nám přálo počasí. Prožili jsme krásný **týden od 17. do 24. srpna v blízkosti Prachovských skal v Českém ráji.**

Na dovolené bylo více než 100 účastníků, a tak byla organizace, kterou jako vždy měla na starosti Zdeňka Kučerová, velmi náročná. Naše dvě ubytovny byly u rybníka jménem Pařez mezi vesnicemi Pařezská Lhota, Zámostí a Blata. Asi kilometrová vzdálenost mezi oběma středisky byla komplikací, hlavně pro starší členky a členy sboru. Ale díky obětavosti majitelů aut se ranních i večerních programů mohli účastnit všichni zájemci.

Už poněkoli káté jsme se na společné dovolené mohli pyšnit přítomností bratra faráře Pechara, který se kromě jiného ujal hry na kytaru a ranních zamyšlení. Tentokrát je věnoval příběhům starozákonního Josefa. Novinkou byl elektrotechnický kroužek pro děti, který si vzal na starost Michal Mazný. Michal se také obětavě staral o technické zajištění přednášek a programů. Programy pro děti měla tradičně na starosti hlavně Miriam Žilková.

Tradicí jsou také večerní programy. *(A tradicí také je, že tyto programy s příkladnou péčí připravuje a uvádí autor tohoto článku, za což mu patří naše vřelé díky! ☺ - pozn. red.)*

V neděli jsme měli možnost zhlédnout Škrlantův dokumentární film o Přemyslu Pitterovi - více se dočtete v samostatném článku.

V pondělí jsme si mohli poslechnout vyprávění Dagmar Evaldové o sokolském sletu 1948 a o jejím otci, jehož nacisté jako odbojáře popravili, a farářky husitské církve Jany Wienerové, výtvarnice a básnířky. Ta mluvila hlavně o básních Zdeňka Svobody, které doprovázela ilustracemi.

V úterý se představil Václav Vaněček, který je členem našeho sboru jen několik let, ale jeho aktivita (udržování zahrádky před kostelem, nedělní kavárna) je obdivuhodná. Václava doplnila Milada Borovská vyprávěním o olivovnicích.

Ve středu přijela teoložka z katolické fakulty a pastoračního střediska arcibiskupství Kateřina Lachmanová, která byla nedávno hostem u branické mládeže. Její přednáška o překážkách v odpouštění všechny zaujala a vzbudila dost velkou diskusi.

Ve čtvrtek mluvily dvě členky našeho sboru o svých zkušenostech z práce v sociální oblasti. Marie Procházková působí na základní škole jako asistentka pro děti s postižením, Marta Drápalová učí na Evangelické akademii.

A poslední společný večer v pátek nás Jaroslava Šafaříková seznámila s New Yorkem, jež nedávno navštívila. Následovala debata o tom, jak zorganizovat sborovou dovolenou příště. Jisté je, že při tak velkém počtu účastníků nelze vyhovět všem. Ale shodli jsme se, že „sborovka“ je prospěšná a užitečná jako místo setkávání a poznávání členů sboru i hostů různých generací.

Jiří Holý

Přemysl Pitter: Milujte své nepřátele

Přemysl Pitter (1895-1976) byl pedagog, neortodoxní protestantský myslitel a idealista, který nezůstal u úvah, ale po celý život se o uskutečnění svých ideálů činně zasazoval. Je to osobnost srovnatelná s polským lékařem Januszem Korczakem, který zasvětil svůj život péči o židovské sirotky a spolu s nimi šel dobrovolně do transportu i do plynové komory v Treblince.

Pitter v meziválečném období vybudoval Milíčův dům pro sirotky a po Mnichovu zachránil mnoho židovských dětí. Po druhé světové válce se však podobným způsobem staral také o opuštěné německé děti, odmítl myšlenku kolektivní německé viny a hromadného odsunu, čímž vyvolal nelibost československých státních úřadů. Po únoru 1948 ho komunisté z Milíčova domu vystěhovali, po policejním vyšetřování a domovních prohlídkách unikl do exilu na Západ.

V západním Německu spolu se svou nejbližší spolupracovnicí Olgou Fierzovou pokračoval v práci, pečoval o uprchlíky v utečeneckém táboře Valka u Norimberku. Mluvil do BBC a Svobodné Evropy. Poslední období života strávil ve švýcarském Curychu. Stal se mezinárodně proslulou osobností, obdržel Záslužný kříž od západoněmeckého prezidenta, čestný

doktorát v Curychu, izraelské vyznamenání Spravedlivý mezi národy. V Československu se rehabilitace dočkal až posmrtně, 1991 mu Václav Havel udělil Řád T. G. Masaryka I. třídy in memoriam.

Film Tomáše Škrdlanta *Milujte své nepřátele* (natočen v produkci Asociace Film&Sociologie, 2005, stopáž 76 minut) se soustřeďuje na spolupráci Přemysla Pittera s Olgou Fierzovou. Ta začala už před druhou světovou válkou v Milíčově domě na Žižkově, pokračovala v Milíčově osadě v Mýtě u Rokycan (kde se zotavovaly hlavně židovské děti ze Sudet) a těsně po válce na několika zámcích (Štiřín, Kamenice, Olešovice), které Pitter získal pro rekonvalescenci židovských dětí z Terezína, českých sirotků, později i dětí z internačních táborů pro Němce („Děti jsou vždycky nevinné. Já chci dětem pomáhat. Vezmu sem německé děti,“ prohlásil Pitter). Jejich přátelství a společná práce trvaly takřka půlstoletí, skončily až smrtí Přemysla Pittera v sedmdesátých letech. Olga Fierzová, rodilá Švýcarka, byla rovněž oceněna izraelským vyznamenáním Spravedlivá mezi národy. Po Pitterově smrti pokračovala v jeho projektech, nadšeně přivítala sametovou revoluci v Československu. Zemřela v roce 1990.

Název filmu odkazuje k téže pasáži Ježíšova kázání na hoře jako slavná Březinova báseň *Modlitba za nepřátele*: „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“ (Mt 5, 44-45) Přemysl Pitter se k těmto slovům, na pohled odporujícím zdravému rozumu, dostal v třiadvaceti letech, jako přesvědčený materialista a ateista, voják na frontě první světové války. Byla součástí Tolstého povídky *Kde láska, tam Bůh*. Zde se stala podnětem vnitřní proměny hrdiny, obyčejného ševce.

Také Pitter našel v poselství lásky k bližním novou životní orientaci. Byl tak důsledný, že se stal radikálním pacifistou a pro podporu odpíračů vojenské služby byl za první republiky odsouzen do vězení.

Hlásil se k odkazu českobratrství, ale evangelické církve v Československu podle něho neuskutečňovaly důsledně příkazy evangelia. V době procesu s Adolfem Eichmannem v Jeruzalémě intervenoval, podobně jako Martin Buber, za milost pro Eichmanna, přesvědčen, že nový židovský stát musí být vybudován na lásce a odpuštění. Ježíšova slova z kázání na hoře Pitter nevnímal jako abstraktní diktum, ale jako výzvu k následování. S uskutečněním Božího království nelze čekat na zásvětí, je třeba o ně usilovat hned, každým skutkem a celým životem. Tento idealismus dokázal Pitter spojit s neobyčejně praktickým smyslem a obrovskou činorodostí.

Do Škrdlantova filmu jsou kromě dokumentů ze života obou protagonistů zařazena svědectví jejich spolupracovníků (kupříkladu Heleny Klákové) a tehdejších dětí. Zejména těsně poválečné soužití Čechů, Židů a Němců nebyla žádná idyla. Pitter se svými svěřenci na vlastní oči viděl, jak byly v květnu 1945 dvě německé ženy ztýrány, polity benzínem a upáleny. Pronikl do československých internačních táborů pro Němce, kde kojenci umírali hladem, protože jejich matky neměly mléko. To ho vedlo k přijímání německých dětí do skupin, kde byly dosud děti židovské a české. Nedůvěra židovských dětí („my jsme neznali dobré Němce“) mizela velmi pomalu. Dlouho trpěly nočními můrami. Když dostaly chleba, kousek z něho si braly s sebou do postele.

Pitter musel také překonávat obavu dětí, že se je bude snažit převychovávat, židovské ke křesťanství a německé k češtví. Jemu však bylo takové misionářství vzdálené. Vzpomínají na to například Magda Bar-Or, Yehuda Bacon, dnes slavný izraelský malíř, Anna Hanusová a další. Příklad „strýčka“ Pittera („člověk od něj nikdy neslyšel špatné slovo“) a „tetičky“ Olgy, stejně jako laskavé chování ostatních (například lékaře dr. Emila Vogela, který jako jediný z celé své rodiny přežil holokaust a po návratu z táborů se věnoval těmto dětem) však pomalu působily a děti k sobě nacházely cestu. Ve filmu například vzpomínají na dvojjazyčné přání, české i německé, které strýčkovi napsaly.

Pitter přitom musel překonávat překážky, které mu kladly československé úřady, ale i nedůvěru místních lidí. Například při incidentu, kdy skupina německých chlapců měla způsobit v zámeckém parku v Kamenici požár. Rozběhlo se dokonce vyšetřování pro podezření ze sabotáže. Nakonec se však ukázalo, že kluci si chtěli jen tajně zakouřit a vše se díky Pitterovi vysvětlilo.

Film Tomáše Škrdlanta tak ukazuje opačnou stránku češtví než díla popisující českou kolaboraci s nacisty a lhostejnost vůči osudům Židů nebo třeba Vondráčkovu Zabíjení po česku (2010), které líčí vraždění při divokém odsunu Němců.

Přemysl Pitter je jeden z neokázalých hrdinů a vzorů, které i my Češi jako každý národ potřebujeme. Navíc patří do české protestantské tradice, kterou bychom si asi měli častěji připomínat.

Jiří Holý

Mládežníci před 40 lety a dnes...

Jednoho večera vám z počítače vyběhne malý mužíček, který vám doručí zprávu, že se v kostele našel starý deník z mládeže. Tož řekněte, že o tom napíšete. Dostane se vám do rukou knížečka, kde jsou zejména podpisy. Člověk sice z nich může něco vyčíst, ale když pak mluvíte s lidmi, kteří tam chodili, tak začínáte vidět celou věc z jiné perspektivy.

Najednou vidíte za podpisy příběhy lidí, kteří zůstali v Braníku, z Braníka odešli, jsou faráři či manželkami farářů, působili ve vyšších politických funkcích, byli postižení, ztratili se z dohledu nebo prošli velkými osobními trápeními, zejména v oblasti rodinných vztahů.

A začnete přemýšlet nad tím, jak to dopadne s lidmi z naší mládeže. Nad těmi, kteří mládeží prošli a neukázali se, nad těmi, kteří prošli tvrdými zkouškami. A nad tím vším, co teprve přijde.

Dovolte mi prosím několik lehčích poznámek, které byly vyvozeny z mládežnického deníku.

1) Víte, co má společného alkoholický anděl strážný, psychologie trhu, dobře utajené housle a anketa J. Křivohlavého? Všechny tyto programy zazněly na sdružení (mládeži) mezi roky 1973-6.

2) Na mládež chodilo cca 6-18 lidí s některými výkyvy – po horách 1972 přišlo na mládež 35 mládežníků, během roku se chodilo na návštěvu do jiných mládeží – např. Střešovice či Nusle – a jiné mládeže chodily do Braníku.

Mezi pravidelné mládežníky patřily jak mladí, kteří zůstali v Braníku, jako např. Marta Křivohlavá, které se dostalo zvonivé přezdívky Křivoklat, či David Vávra. Početně nejvíce zastoupeni byli Šormovi, kteří se v jeden okamžik sešli na mládeži v sestavě Zdar, Zbyněk, Zdeněk a Zvonimír (bratři). Mládež vedl nechvalně proslulý Jára Čábes. Tento uličník pozměnil starodávný pozdrav Čauves na Čábes a počal se tímto výrazem titulovat. Z pozice organizátora mládeže nezbylo nic jiného jeho poddaným, než jej též začít takto nazývat. Dnes si nechává říkat Jaromír Křivohlavý, nejstarší syn dalšího nechvalně známého člena branického gangu – Jara

Křivohlavého. K pikantnostem patří i účast našeho dnešního kurátora. Ten se vyskytoval na mládeži s pravidelností cca 1-2x do roka a jeho podpisy nejsou běžně umístěny vedle podpisu jeho tehdejší (a stávající) partnerky. Snažili jsme se získat jeho reakci, ovšem nic nepřiznává. Prý chodil na střední školu (kdo z dnešních mládežníků tam nechodil?) a bydlel až v Kobylisích (kdo z dnešních mládežníků tam nebydlel?). Zmíněna byla i skutečnost, že prý vedl mládež v Kobylisích v té době, to však zřejmě nemělo žádnou souvislost s položenou otázkou. Pouze byla přidána poznámka o žalobě na ochranu cti. Proti takovýmto ohrožením svobody projevu se musíme důsledně bránit!

3) Programy měly dvě části: První biblickou a druhou nebiblickou, nejčastěji na zajímavou knihu. Téma ale bylo dle volby programátora: když

se jednalo o Davida Vávru, druhé téma znělo Umění renesance. Někdy diskuze vyústila v takovou hádku, že byla dokonce zapsána do mládežnického záznamníku.

4) Mládež si setkání organizovala sama, ale zároveň hledala faráře, který by se do jejího vedení zapojil. Na branické mládeži se tak vyměnilo několik různých farářů. Na podzim 1973 však do sboru přišel Luděk Rejchrt a na jaře 1974 začal pravidelně chodit na mládež, kde se čas-to podílel na programech.

5) Do zápisníku se pak i zapisovaly vtipy. Jeden vtip dne zní: Přijde ministr na závodní schůzi a povídá: „Sice jsem tu nebyl, ale dovolte mi poznamenat...“

6) Dnešní stav je v něčem odlišný a v něčem stejný. Schází se nás o něco víc, skladba je ale podobná. Někteří jedinci chodí několik let stále, někteří se zastaví jednou za čas. Někdo pochází ze sboru, někdo v Praze studuje. Místo Lud'ka Rejcherta máme na mládeži Jardu. Ostatní mládeže jsme také zkoušeli navštěvovat, stejně jako před čtyřiceti lety, ale skončilo to jen u několika návštěv – stejně jako před čtyřiceti lety. Na celocírkevní akce tolik nejezdíme a struktura programu je také jiná. Máme pouze jeden program, delší.

Na závěr tak můžete porovnat fotky. Jednu z hor 1972 a tu druhou z hor 2012. Kdo najde dvacet rozdílů?

Jakub Drápal (vedoucí mládeže)

SLAVÍME VÝROČÍ

1613 - 2013 400 let od vydání Bible kralické

Kralickou Bibli přeložili do češtiny teologové Jednoty bratrské, vytištěna byla v Kralicích nad Oslavou (asi 35km západně od Brna). Byl to první český překlad Bible z původních jazyků. Její text měl rozhodující vliv na formování myšlení a života českých a slovenských evangelíků doma i v exilu po dobu několika staletí. ***„A protože náš Pán nařídil, aby se studovala Písma svatá, odkazují ti za dědictví Boží knihu, Bibli svatou, kterouž synové moji z původních jazyků do češtiny s pilností velikou uvedli... Přijmiž to tedy za svůj vlastní klenot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a k svému v dobrém vzdělání.“*** Vzkázal ve svém Kšaftu neboli Závěti biskup Jednoty bratrské Jan Ámos Komenský. Vydání podle této Bible sloužila národu od roku 1613 až do vydání Ekumenické Bible v roce 1979.

Oslavy v Kralicích nad Oslavou probíhají o víkendu 13.-15. září 2013 s bohatým duchovním a uměleckým programem pro všechny generace (mj. také koncertem Tomáše Najbrta), s pořady pro dospělé i děti, pro věřící i nevěřící, s přednáškami, výstavami, autorským čtením, i divadelním uvedením Komenského Labyrintu. Vstup do Památníku Bible kralické Moravského zemského muzea je po celý víkend zdarma.

*zpracovala Ester Brandejsová
(ilustrace: znak obce Kralice nad Oslavou)*

SVĚDECTVÍ

20 let s branickým sborem

Do dřevěného kostelíka pod skalou jsem prvně zavítala u příležitosti uvedení Vánoční hry v r. 1992. Bylo mi v prosinci právě sedmnáct. Doprovodný orchestr, divadelní scény umně nacvičené dětskými herci a posléze hudební projev dětí ve sboru i sólo, ta atmosféra, kterou vytvářel jejich spontánní a radostný zpěv, humorem okořeněné dialogy i vnímavé obecenstvo, mě dokonale nadchly a dojaly.

Po Novém roce, v únoru 1993 mi bylo umožněno uspořádat v kostele autorský večer poezie (když jsem o tom ovšem uviděla v nedávné Bráně v článku R. Černé původní zápis "Z kroniky a historie sboru", měla jsem z toho svého ocitnutí se v "historii" poněkud smíšené pocity :o)), no a o příštích Vánocích (a pak ještě řadu dalších let) už jsem se taktéž ocitla s houslemi a notovým pultem pod provizorním pódiem ve skupince muzikantů doprovázejících v čase adventním branickou vánoční hru...

Každý začátek je ale těžký, a intenzita mých návštěv v kostele zprvu nebyla z nejfrekventovanějších... (a zlé jazyky by možná mohly tvrdit, že je tomu tak dodnes :o)). To, co mě ale v kontaktu se sborem zpočátku drželo nejvíce, byl přece jen stále ten „lidský faktor“ Ludka Rejchrt a jeho skvělé ženy Noemi, a také možnosti onoho múzického zapojení... Cesta růstu ve víře může být dlouhá.

Původně jsem (na tatínkův popud) byla pokřtěna coby nemluvně, ale tím tohle téma v naší rodině na dlouho skončilo. Až ve 13ti (1988) jsem se začetla do ilustrovaného dětského misálku, vydaného v exilovém nakladatelství v Itálii, který tatínek onehdy přivezl z cest za hranice komunistického Československa (pro lidi o generaci mladší dodávám, že záplava titulů nejrůznější duchovní literatury a přístup k téměř nevyčerpatelnému množství informací o čemkoliv, jako máme dnes, byla ještě v té době celkem "sci-fi" představou). Začala jsem s modlitbami a cítila jsem, že by bylo dobré poznat nějaké „spojence“, kteří by mi pomohli vyjasnit si řadu otázek souvisejících s duchovním životem, náboženstvím, etikou - zkrátka urovnat si ten mladistvý zmatek v hlavě, ale prakticky ateistické a k mému „novému koníčku“ zcela skeptické přibuzenstvo mi k tomu moc příležitostí nedávalo.

O prázdninách 1990 jsem si za 80,-Kčs z kapesného koupila kdesi na stánku první Bibli (v porevolučním "boomu svobodné literatury" se naopak dříve nedostatkové knihy prodávaly na každém rohu). Později jsem občas navštívila bohoslužbu v některém katolickém kostele, ale žádného praktikujícího křesťana jsem ze svého okolí neznala, a na žádného „aktivního zvěstovatele/-ku“, který by si

všiml nové nesmělé dívky, jsem bohužel nenarazila (z čehož vyvozují poučení: všimějme si víc "cizích" nesmělých lidí, kteří zavítají do našeho kostela...;-)).

Nakonec tím prvním, kdo vstoupil do mého života, aby ochotně nabídl duchovní pokrm a první pomoc mé hladové duši (ale uměl konzultovat i praktičtější problémy, které mladého člověka trápí), a kdo mě svým moudrým lidským přístupem přivedl k postupnému prohlubování víry, byl bratr farář Luděk Rejchrt.

Podobně na mě, jako dívku ze vztahově - dá se říci - "nemocné" rodiny, v té době zpočátku působil jako zjevení i prostý fakt, že jsem se ocitla ve společenství, kde si opravdu a prakticky lidé pomáhají a navzájem se podporují, místo aby usilovali pouze o vlastní výhody a ukojení vlastních potřeb na úkor druhých; kde obvykle myslí a udělají to samé, co vám říkají; kde se k sobě lidé chovají laskavě, obětavě a s empatií, místo aby sebou navzájem manipulovali a zneužívali svých slabých míst; kde Pán Ježíš ukazuje, jak vypadá moudrost a učí nezaměňovat lásku za něco jiného a naopak; a kde jsem postupně dospívala k takovému a podobným radostným poznáním, ve která už jsem téměř nedoufala!

Branický kostel a sbor se mi tehdy stal patrně prvním místem, kde jsem intenzivně pocítila přítomnost zákonitostí a hodnot, které mi konečně dávaly smysl a postupně i pokoj do duše (byť křesťanův - vnitřní i vnější - boj je záležitost vposled nekonečná...)

Uvědomuji si od té doby s vděčností, že andělé často přicházejí v podobě lidí. A že zázraky se dějí každý den. A že předchozí dvě věty v žádném případě nepocítuji jako nějaká romantizující kliše.

Chtěla bych vám proto, milé sestry a bratři, s kterými se přátelím nebo jen občas prohodím slovo, i těm, které znám jen od vidění, a milý bratře faráři (minulý i současný), touto cestou z celého srdce poděkovat za vše, čím jste mě v průběhu těch vlastně již více než 20ti let obdarovávali – za lásku projevovanou vlídností, pochopením, praktickou pomocí a podporou, trpělivostí, tolerancí a mnohým dalším.

V modlitbě dnes děkuji Bohu za dar víry, dar vnímání Boží lásky a naděje, a také za postupně znovu nabytou schopnost objeovat a radovat se z toho dobrého v nás a okolo nás.

Ester Brandejsová

NAD PÍSMEM

Kázání J. F. Pechara ze sborové dovolené

Písňe: 607, 667, 648, 672, 623, (98, 648, 467, 672, 485); Intro Ž 95,1-3 (98, 1-3)

1. čtení: Gn 29,32 – 30,25 2. čtení: Gn 35,15-19 3. čtení 1Tim 6,11b-12

Milí bratři a sestry,

praotec Jákob měl 12 synů. Z toho ovšem se svou milovanou Ráchel toliko dva. Josefa a Benjamína. Tak pro představu rodinné situace – jak až biblické příběhy umožňují počítat, tak v době, kdy sedmnáctiletého Josefa jeho bratři prodávali, mohly být Benjamínovi tak 2 roky. K těmto dvěma synům přilnul Jákob láskou nesmírnou a nevýslovnou a není tak těžké se vžít do jeho situace a domyslet si proč.

K Josefovi proto, že byl z Ráchel prvorozený a narodil se až po tom, co přestali doufat, že se narodí. Narodil se stejně jako Jákobův otec Izák – nikdo to už nečekal. Darované dítě. Jsou příběhy, které se po generace dědí a tohle je jeden z nich. Je jich v osudech praotců mnoho takových. A stojí za zmínku, že se dědí i fyzický vzhled – a tak čteme o Ráchel (Gn 29,17), že byla krásné postavy, krásného vzezření a právě tak o Josefovi (Gn 39,6), že byl krásné postavy, krásného vzhledu.

Benjamín byl druhý syn Ráchel. A také poslední, protože při porodu Ráchel umřela. Je to jediný syn, kterého si Jákob pojmenoval sám. To jméno – Benjamín – je Jákobovým vyznáním víry, že budoucnost má smysl. Že se smrtí Ráchel mu stále ještě něco zůstává v rukou.

Josef a Benjamín. Dva příběhy o narození syna. Každý příběh má své širší souvislosti a oba pak v sobě nesou určité poselství.

Jejich narození předchází příběh z prvního čtení o zápase Jákobových žen. Příběh o soupeření manželek, která že dá svému muži mužského potomka či ještě lépe několik mužských potomků. Tohle soupeření matek je zase jedna z historek, které se budou dědit dál. Zřetelné či jen tak naznačené spory mezi Jákobovými dětmi až příliš jasně ukazují na neblahé dědictví soupeření, předhánění se a konkurování si, jak to prožívaly Lea a Ráchel. Tohle je jedna z věcí, které Jákob zdá se moc neukočíroval ani u manželek, ani u dětí. Ještě po generacích pak uvidíme vzájemné soupeření jednotlivých izraelských kmenů.

Ale teď už konečně k těm kloučkům. Když se Jákobovi narodil Josef z Ráchel, tak si Jákob konečně dodal odvahy a odešel od Lábanu. Jako by s Josefovým narozením pochopil, že tady už si sáhl na strop možností, které pobyt u strýce dává. Tady u Lábanu je možná dobře, ale je nutno jít kupředu. Po nějakých

pětadvaceti letech je potřeba zvednout kotvy a plout dál. Jenže špatně se pluje kupředu, když lodička života je přetížena. Nelze tvořit dobrou budoucnost, když s sebou člověk táhne mizernou minulost. A tak Jákob se svými ženami i dětmi jde nejprve domů. Opouští tchána a jde tam, odkud před mnoha lety vyšel. Odchází za otcem, kterého ošdil a za bratrem Ezauem, kterého podvedl a který ho chtěl zabít. Jákob se vrací domů, aby se popral s vlastní minulostí. Aby tuto minulost tak nějak uzavřel, ukončil, protože ho spoutává a svazuje. Aby shodil ten náklad, který tíží a brání v cestě dál. Aby tak mohl začít dělat něco jiného, žít nějak jinak, než ve strachu a se šrámem na rodinných vztazích. Ještě jednou připomínám – toto rozhodnutí odstartovalo právě Josefovo narození z Ráchel.

Benjamínovo narození je pak ještě dramatičtější. Kdesi na cestě z Bét-elu do Betléma Jákobova milovaná žena Ráchel umírá při porodu. Tolik toužil po synovi, že čteme (Gn 30,1) ...když Ráchel viděla, že Jákobovi nerodí, žárlila na svou sestru a naléhala na Jákoba: „Dej mi syny! Nedáš-li, umřu.“ Dal jí syna... Ve zpětném pohledu na její osud je tato žádost až krutě ironická.

Syna porodila a tolik toužila po druhém synovi, že to vyjádřila ve jméne toho prvního (Gn 30,24) Dala mu jméno Josef (to je Přidej-Bůh) a dodala: „Kéž mi Hospodin přidá ještě dalšího syna.“ A teď, když se dočkala tohoto svého snu, má pocit, že jí toto naplnění snu ničí. Ben-óni, tedy Syn mého zmaru... Podivné jméno pro dítě. Jméno mluvící o matčině bolesti. O beznaději. O tom, jak se dobro zlomkem vteřiny mění ve zlo.

Ještě jeden příběh je možno v tuto chvíli připomenout – z odchodu od Lábara. Jakob strýci řekl (Gn 31,32): „...u koho najdeš své bohy, ten nezůstane naživu! Před našimi bratry si prohlédni všechno, co mám, a vezmi si své.“ Jákob totiž nevěděl, že je ukradla Ráchel. Jen její Istí je u ní její táta Lában nenašel – a někteří vykladači v Ráchelině smrti vidí i naplnění těchto Jákobových slov a jméno Ben-oni vykládají ne jako „Syn mého zmaru“, ale jako „Syn mé viny“. Vidí v tomto pojmenování její pokání a vyznání hříchu krádeže rodinných bůžků.

Ale je tu stále ještě Jákob, který se pokouší tuto směřovku otočit. Jméno Ben-jamín, tedy Syn zdaru, mluví o otcově naději. Změna jména, i to je historie, která má v Jákobově rodině význam. Změnit jméno znamená otevřít se jinému osudu. Abram, tedy uctíváč baalovského boha Rama, se změnil v Abrahama, tedy otce hlučícího množství pronárodů. „Lstivý“ Jákob se změnil v „Božího zápasníka“ Izraele. A tady se Benoní mění na Benjamína. Ukončený čas se otevírá. Tuto rodinu nespírá zmar, ale otevírá se před ní nadějná budoucnost.

Jákob je člověk, který vidí budoucnost otevřenou. Po zápasu s Bohem dostal jméno Izrael, „zápasí Bůh“, a tak je potřeba se s Bohem rvát dál. Jen v zápase s Bohem se dá vybojovat Boží požehnání a Boží pomoc i do těch jeho lidských zápasů. Tak, jako v zápase promluvil krátce po Josefově narození do smíření s Ezauem, tak nechť promluví i do jeho situace po narození Benjamínově.

Žádný „Zmar“, milá Ráchel. Tohle je teprve začátek. Však on se jednou Benjamínův podíl na dobré budoucnosti rodu projeví!

Jenže všeho do času. V tuto chvíli je tu Jákob, který přišel o manželku. Zbylo mu po ní tohle miminko a jeho patnáctiletý bratr Josef. Protože nemá mámu, Jákob sám mu utká pestře tkanou suknici. Jenže krátce poté Josefa kdesi v horách roztrhá divá zvěř. Alespoň tak to Jákobovi namluvily jeho děti. Svoji lásku k Ráchel přenesl nejprve na Josefa a o to více ji teď vkládá na Benjamína. A zase ta blízkost dobra a zla! Jakkoliv to zní zvláštně, tak tato láska bude jedním z velkých břemen, které ne na Benjamína, ale na sebe Jákob vloží a se kterými se bude muset ještě vypořádat. Dobro a zlo spolu sousedí ve vedlejších vchodech. Od jednoho k druhému je krátká cesta a v Jákobově životě se něco navýsost dobrého, jako je láska k ženě či k dětem, to se také párkrát docela zvrtně...

Ale to už zase předbím. Zpět k narození těchto synů. Vracím se nazpátek, kamsi do aramejských rovin, kde bydlel Lában a kde se Jákobovi narodil Josef, a pak někam na dohled od Betléma, kde se mu narodil Benjamín. K té podivné směsici dobra a zla, které se už tady prolínají Jákobovým životem. A Jákob, věrný svému jménu „Izrael“, bude znovu a znovu zápasit. Něco rozpoznává jako dobré a něco jako zlé. A jde do toho, pere se, zápasí, aby vyhrálo to, co považuje za dobré a poraženo bylo to, co se mu protiví. Někdy bojuje čestně a jindy úskokem. Někdy s dobrými úmysly a někdy sobecky. Někdy s cílem hodným obdivu a jindy v mladické nerozvážnosti, otcovské pýše či stařecké ješitnosti. To je Jákob, řečený Izrael, zároveň prohnáný Istivec a zároveň Boží bojovník.

Právě v tomto rozpoznání celoživotního zápasu je potřeba si připomenout, že Jákob, Izrael, to je praotec Božího lidu, jehož jméno tento lid ponese dějinami. Nebude to Abraham – muž víry a jasného rozhodnutí vyjít za Hospodinem. Nebude to Izák, vymodlený, obětovaný a zachráněný syn požehnání Abrahamova stáří. Jméno Božímu lidu dá ten, který bude zápasit celý život a ještě po smrti se budou jeho kosti stěhovat, protože to tak Jákob považuje za dobré a na svých dětech si vymůže slib, že ho pohřbí tam, kde on sám určí. Boží lid, to bude lid, který se nebude smiřovat s tím, že něco nějak je a jinak už být nemůže. Vždyť stojí již svým jménem na Jákobovi – Izraelovi, který se i s Bohem porval, když se mu Bůh postavil do cesty v tom, co Jákob poznal jako dobré. A ejhle – ono to opravdu dobré bylo a byla to jen jakási Boží zkouška, jestli si za tím Jákob opravdu stojí.

Dva synové, které měl s Ráchel a okolnosti provázející jejich narození – to je znamení Jákobova života. Okamžiky, kdy se prolíná dobré a zlé, setkání i rozloučení, život i smrt. Jenže ani vítězství, ani prohra – ani jedno z toho nesmí být okamžikem, které člověka zastaví. Kdy přestane zápasit. Když mu v klidu a pokoji Lábanova domu i Ráchel porodila syna, mohl si říct, že teď už mu Hospodin žehná tak, jak si jen muž může přát. Měl rodinu, majetek, postavení...

mnoho let tam prožil. A přece vyráží. (Gn 30,25): Když Ráchel porodila Josefa, řekl Jákob Lábanovi: „Propust' mě, abych mohl odejít do svého domova a do své země.“ Ví, že tady doma není. S rostoucím majetkem začínají neshody s Lábanovými syny. Nejistota, jak (a jestli vůbec!) se srovná se svým vlastním otcem a bratrem je vyšší cíl, než si užívat klidu s tchánem a nějak vyžehlit vztahy se švagry. Má k tomu mocný popud – Hospodinovo slovo (Gn 31,3): „Navrať se do země svých otců a do svého rodiště; já budu s tebou.“ A je to pořád Jákob, který jedná, který zápasí. V okamžiku, kdy má úspěch, tak zápasí ještě o větší. Podivným úskokem s přeskokováním prutů zvětšuje svá stáda, pak si zabalí svých pět švestek, ženy a děti a vyráží.

Přeskočme následné peripetie a jen ještě jednou připomeňme, že Jákob bude pár dní poté zápasit s Božím poslem u Jaboku a ještě později si ozkouší v pravdě jákoberovskou Istivost, až bude usmiřovat Ezaua. Pak vidíme Jákobu na pouti do Bét-elu, kde se zbavuje všech bůžků a šperků nošených k jejich cti a uctívá toho Boha, který se mu právě v Bét-elu zjevil, když prchal před Ezauem. Hospodina, Boha Abrahamova a Izákova. Bohatý Jákob, který má dvě ženy, dvě ženiny, jedenáct synů a Ráchel čeká další dítě. Věřící Jákob, který odvrhne modly a slouží Hospodinu, tak pokračuje v pouti se svými stády z Bét-elu do Betléma.

A v naprostém kontrastu k těmto vítězným zápasům s minulostí i přítomností pak vidíme Ráchelinu smrt. Navíc smrt, která je i slovy zabalena do hávu marnosti a beznaděje, protože „syn jejího zmaru“ jí bere život. Minulost je pryč a končí tady i přítomnost, protože už nebude žádná budoucnost. To je naprosto pochopitelný výhled umírající ženy. A přece to není znamením zmaru, ale zdaru! Tak to vidí Jákob. I v Benjamínově narození se tak zase sbíhá radost i bolest, naděje i beznaděj, život i smrt.

Jako už tolikrát v životě, tak to bude Jákob zkoušet dál. Protože i když má příslib Boží přítomnosti, tak vítězství není nic samozřejmého. Pořád bude zápasit o to, aby se zmar změnil ve zdar. Aby Ben-óni byl Ben-jamín. Aby tady u Betléma se smrtí ženy neskončila naděje pro budoucnost. Jákob je Izrael. Zápasí s Bohem, zápasí s tím, čemu se říká osud. Natruc zlovůli života běhu se Jákob stále vzmužuje k boji s tím, co ho potkává, ale dozajista i sám se sebou. Jeho milovaná žena Ráchel mu zemřela při porodu a zbylo jen tohle malé dítě. A přece do jeho jména Jákob vkládá svoji naději, že to stejně musí dopadnout dobře. Na tuhle cestu se totiž nevydal jen tak. Je to Jákob – syn Izákův a vnuk Abrahamův. Nese v sobě dědictví svého dědy, který kdysi zaslechl Boží hlas, odvrhl modly a přiklonil se k Hospodinu. Dědictví svého otce, který byl Hospodinu obětován a od Hospodina vrácen, který požehnání přijal a poslal dál. A teď je tu on, aby ve stejných stopách šel a toto přijaté požehnání nesl dál, protože požehnání je čest i úkol zároveň.

Je to jako zapálená pochodeň, kterou jeho děda Abraham přijal a postupně se předává dál, z generace na generaci. Pochodeň naděje, že Bůh,

který povolává na cestu, tak dopřeje, aby člověk došel do cíle. Po Ráchelině smrti se Jákob vrací domů, za otcem Izákem. Táta umíral. I zesnul Izák a zemřel a byl připojen k svému lidu, stár a sytý dnů. Jeho synové Ezau a Jákob ho pochovali. (Gn 35,29) Jeskyně, která je na poli Chetejce Efróna, na poli v Makpele, naproti Mamre v kenaanské zemi, na poli, které koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob, se postupně zaplňuje. Leží tam Abraham a jeho žena Sára. Leží tam Izák a jeho žena Rebeka. Jednou tam Jákob pohřbí svou ženu Leu. Nevíme, proč tam nepřenesli Rácheliny kosti – snad proto, že nebyla ani první manželkou, ani matkou prvorozeného syna. A za pár set let ponесou jeho děti nabalzamované ostatky Jákobovy, aby naplnili jeho příkaz (Gn 49, 29n): „Až budu připojen ke svému lidu, pochovejte mě k mým otcům do jeskyně, která je na poli Chetejce Efróna, které koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob.“

Ale to všechno až za dlouho. Moc dlouho. Mezi tím proběhne celá řada událostí, ve kterých budou oba Ráchelini synové Josef i Benjamín hrát významnou úlohu. O tom někdy jindy a někde jinde. Dnes si zapamatujme Jákoba. Bojovníka Jákoba, který do poslední chvíle ví co chce a je ochoten si za tím jít. Jákoba, který se nenechá zlomit tím, že zrovna prohrává. Jákoba, který nejen padá, ale i hledá, jak vstát a jak jít dál a pak vstává a dál jde. Proto se u něj ta zapálená pochodeň požehnání nezastavuje, ale přebírají ji synové. Ne jeden, ale dvanáct, abychom viděli, že toto je způsob, jakým se Boží požehnání nejen předává, ale i šíří.

Amen

TVŮŘČÍ DÍLNA

Moudrost

Chytrost, to není žádný zázrak
kdekdo ji dostane do vínků
lecko jí dovede oslnit okolí
však ještě zdaleka to není moudrost

Znám chytrost tančící v kalužích krve
vytrysklé ze srdcí lidí nevinných
kteří nemají tak velké nadání
aby s ní mohli bojovat
bojovat za pravdu
bojovat za lásku

Chytrost, to není žádný zázrak
kdekdo ji dostane do vínků
záleží však na tom, jak s ní kdo naloží
zdali ji dokáže proměnit v moudrost

Znám chytrost, s kterou se vyšplháš nahoru
nahoru po tělech těch, co se nebrání
těch, kteří těžce a mučivě hledají
skutečnou pravdu
a skutečnou lásku

Chytrost, to není žádný zázrak
dokud se v moudrost nezmění
Tak zastav na chvíli chrlení pouček
přestaň být strojem na chytré obraty
a konečně už se nauč mít rád
mít rád lidi kolem sebe
protože to, na čem skutečně záleží
je jen láska
láska a pokora

A až se naučíš mít skutečně rád
skutečně rád všechny lidi
a až se dokážeš pokorně sklonit
pokorně sklonit před Bohem
teprve potom tě obklopí moudrost
a zašeptáš ano, Pane, už vím

(báseň sestry Evy Borecké ze sbírky Rosa a krev)

OBSAH 9/2013

Vítejte!	
Pravidelný sborový program, kontakty na sbor	2
O čem jednalo staršovstvo	
Zápis ze schůze staršovstva konané dne 9. 9. 2013 (A. Slabý)	3
Z kroniky a historie sboru	
Zápis z ustavující schůze prvního staršovstva z r.1946 (red.)	4
Zprávy	
Oznámení a události uplynulého období (red.)	6
Setkání	
...na sborové dovolené v Českém ráji (J. Holý)	8
Dokumentární film o Přemyslu Pitterovi (J.Holý)	9
Mládež	
Mládežníci před 40ti lety a dnes... (J. Drápal)	12
Výročí	
400 let Bible kralické (E. Brandejsová)	15
Svědectví	
20let s branickým sborem (E. Brandejsová)	16
Nad Písmem	
Kázání J. F. Pechara ze sborové dovolené	18
Tvůrčí dílna	
Moudrost (báseň E. Borecké)	22

BRÁNA

*zpravodaj pro členy a příznivce sboru ČCE Praha - Braník
XIX.ročník, číslo (7-8) 9/září 2013
Vychází každou 3.neděli v měsíci (kromě letních prázdnin).
Za věcnou správnost článků odpovídají podepsaní autoři.*

Redakce a kontakt:

Ester Brandejsová (ester.brandejsova@email.cz)

Redakční rada:

Jiří Holý, Růžena Černá, Jaroslav Pechar, Aleš Drápal